

Anna Wangenheim
Medlem af Inatssiartut
HER

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 2020-50

I henhold til Forretningsordenen for Inatsisartut § 37, stk. 1, har du fremsendt spørgsmål til Naalakkersuisut vedrørende forskellige overenskomstforhold. Spørgsmålene er henvist til min besvarelse.

Brevdato: 20-03-2020
Sags nr. 2020 - 5086
P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Hvad vil det koste at nedsætte den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid fra 40 timer om ugen til henholdsvis 35 og 32 timer om ugen?

For den grønlandske arbejdsmarkedsmodel gælder, at arbejdstid aftales mellem arbejdsmarkedets parter. Det er derfor ikke et forhold, der som sådan fastlægges fra lovgivers side. En indgriben – eksempelvis ved øgning af arbejdstiden – vil ignorere den eksisterende aftalemodel og samtidig kunne forventes at udløse krav om kompensation fra de faglige organisationer på arbejdstagerside.

Heri skal også lægges, at det nuværende niveau på 40 timer anses som standard på det grønlandske arbejdsmarked, hvorfor sædvanlige regler om merarbejde og følgende øget lønkompensation pr. erlagt time over 40 timer om ugen i praksis vil komme i spil i forhold til de gældende overenskomster. Det er imidlertid vanskeligt at beregne den præcise effekt heraf, da reglerne er forskellige fra overenskomst til overenskomst. Dertil kommer, at der er en del personer som arbejder færre end 40 timer eller ikke har nogen øverste arbejdstid. Dette er der ikke taget højde for i beregningerne.

Beregninger på en stigning eller et fald i arbejdstid er derfor højst vejledende, og bør i alle tilfælde anses som teoretiske. Samme begrænsninger gør sig gældende for svar til spørgsmål 2 og 6.

Forestiller man sig i øvrigt arbejdstiden reguleres samlet på det offentlige arbejdsmarked, kan omkostninger og gevinster skønsomt gøres op som andelen af lønomkostninger ud fra en arbejdsuge på 40 timer. Ud fra den forudsætning vil omkostningerne ved en nedsættelse af arbejdstiden – givet, at det nuværende løn- og produktivitetsniveau er det samme som nu, være:

Ved nedsættelse af ugentlig arbejdstid fra 40 til 35 timer for det offentlige arbejdsmarked: ca. 462 mio. kr.

Ved nedsættelse af ugentlig arbejdstid fra 40 til 32 timer for det offentlige arbejdsmarked: ca. 740 mio. kr.

Dertil kommer omkostninger til flere personaleboliger, kontorpladser og andre omkostninger associeret med ansættelse af flere medarbejdere, som skal dække de timer, der ikke længere bemandes eller produceres.

Der er ikke lavet beregninger over, hvad det betyder på det private arbejdsmarked at indføre en kortere arbejdsuge, da disse tal ikke er tilgængelige. Desuden antages at flere af de, som er ansat på det private arbejdsmarked har timetal som afviger fra 40 timer. Dette vil gøre beregninger af ændret arbejdstid på det private arbejdsmarked endnu mere usikre.

2. Hvad vil den samfundsøkonomiske gevinst være, hvis man øgede arbejdstiden til henholdsvis 42 og 45 timer om ugen?

Ud fra samme forudsætninger som i spørgsmål 1 - og uden hensyntagen til regler om overtid - vil de samfundsøkonomiske gevinster ved en øgning af arbejdstiden på det offentlige arbejdsmarked være:

Ved øgning af ugentlig arbejdstid fra 40 til 42 timer for det offentlige arbejdsmarked: ca. 185 mio. kr.

Ved øgning af ugentlig arbejdstid fra 40 til 45 timer for det offentlige arbejdsmarked: ca. 462 mio. kr.

Som nævnt indledningsvist vil en sådan øgning kunne forventes at udløse krav om lønkomensation fra de faglige organisationer. En evt. aftalt komensation vil skulle fratrækkes den samfundsmæssige gevinst. Ligeledes er der heller ikke regnet på hvad det vil koste på det private arbejdsmarkedet at ændre arbejdstiden, da dette er for usikkert, jævnfør begrundelse i spørgsmål 1.

3. Hvor stor en andel af arbejdsstyrken har mere et 1 erhverv?

I 2018 havde 34.071 fastboende personer i løbet af året en hovedbeskæftigelse. Hvis man definerer et bijob, som om man på et eller andet tidspunkt i 2018 havde ansættelse hos en anden arbejdsgiver end i sin hovedbeskæftigelse, så havde 10.419 af de 34.071 fastboende personer på ét eller andet tidspunkt i løbet af 2018 også et ekstra job. Det vil sige, at 30,6 pct. af alle beskæftigede i 2018 på et eller andet tidspunkt i 2018 ud fra ovennævnte definition havde mindst ét bijob, altså ansættelse hos en anden arbejdsgiver end i deres hovedbeskæftigelse. Denne definition tager imidlertid ikke højde for, i hvilken udstrækning de pågældende på samme tidspunkt havde et bijob, som de opretholdt deres hovedbeskæftigelse.

Svaret på spørgsmålet skal således tages med dette forhold.

4. Hvor stor en andel af arbejdsstyrken har hjemmeboende børn under 18 år?

Af de 34.071 personer, som i 2018 på et eller andet tidspunkt var i beskæftigelse, boede 12.723 i en familie, hvor der var børn under 18 år.

Svaret er således, at 37,3 pct. af alle beskæftigede i 2018 boede i en familie, hvor der var børn under 18 år.

5. Hvad vil det koste, hvis der blev indført et personfradrag pr. husstand med 1000 kroner pr. måned pr. hjemmeboende barn under 18 år?

Der er ikke i skattelovgivningen en definition af en "husstand". En husstand omfatter typisk personer, der lever på samme adresse. Dette kan f.eks. omfatte forældrene til barnets forældre (bedsteforældre) eller tredje personer, f.eks. en ven eller søskende til barnets forældre. En husstand kan dermed omfatte personer, der ikke har noget at gøre med barnets forsørgelse. Det vil derfor være nødvendigt i lovgivningen præcist at afgrænse modtagerkredsen, samt hvordan fradraget skal fordeles. At tildele et personfradrag på 1.000 kr. pr. husstand pr. hjemmeboende barn, vil desuden være kompliceret, når der indtræder ændringer i familieforhold. Såfremt forældrene flytter fra hinanden, vil det eksempelvis være nødvendigt at udstede nye skattekort, da kun den ene af forældrene vil modtage fradraget. Såfremt flytningen ikke anmeldes, kan det betyde, at den fraflyttende forældre i en periode får et for højt fradrag, hvilket kan udløse en skatterestance. Administrationen kan desuden blive fordyret grundet de udfordringer, der er forbundet med adresseregisteringen i dag.

Ordningen vil være forbundet med en del administration og kan bidrage til at gøre skattereglerne mere komplicerede. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de administrative udgifter forbundet med ordningen.

Såfremt der politisk var ønske om at begunstige børnefamilier, ville det være langt mere relevant at gøre det med et tilskud end via fradragsreglerne. Ydelse af tilskud via skattesystemet reducerer generelt transparensen i indkomstdannelsen og vanskeliggør den politiske og økonomiske prioritering. Det kunne i øvrigt også overvejes, om et sådant tiltag burde være indkomstafhængigt.

Der er 13.777 personer under 18 år i Grønland i 2020. Det giver en samlet sum af øget personfradrag på 165 mio. kr. Hvis der antages en skatteprocent på 42 %, så giver det en øget udgift for Landskassen på omkring 70 mio. kr. årligt. Det skal understreges at dette tal er usikkert, da ikke alle er i stand til at udnytte deres personfradrag fuldt ud.

6. Hvad vil det koste at indføre motion i arbejdstiden (betalt motion) med minimum 30 minutter pr. dag?

Med samme forudsætning som under spørgsmål 1 og 2 vil lønomkostningen for indførelse af 30 minutters motion i arbejdstiden koste ca. 46 mio. kr. for så vidt angår det offentlige arbejdsmarked. I beregningen indgår ikke tid til omklædning, bad eller andre associerede aktiviteter. Såfremt produktiviteten ikke forøges, vil der samtidigt pågå yderligere udgifter til personale, der skal dække for den afsatte tid. Ligeledes er der heller ikke regnet på hvad det vil koste på det private arbejdsmarkedet at indføre betalt motion i arbejdstiden, da dette er for usikkert, jævnfør begrundelse i spørgsmål 1.

7. Har Naalakkersuisut andet at berette af interesse herfor?

En stor andel af især de timelønnede på arbejdsmarkedet oppebærer i dag ikke helårsbeskæftigelse, men har et mønster med korttidsansættelse, som for en dels vedkommende skyldes skift af arbejdsplads af egen drift. Dette forhold bidrager yderligere til, at besvarelsen af de rejste spørgsmål, som også indledningsvist anført må opfattes som værende af teoretisk og hypotetisk karakter og derfor ikke umiddelbart anvendelige i planlægningsmæssig henseende.

Det skal herudover understreges, at Naalakkersuisut bakker op om den eksisterende model for organiseringen af arbejdsmarkedet, hvorefter det i vidt mulige omfang overlades til arbejdsmarkedets parter at aftale løn- og arbejdsforhold.

Det skal afsluttende oplyses, at Naalakkersuisut og kommunerne allerede i dag understøtter idræt og motion med betydelige årlige millionbeløb over finanslovene og de kommunale budgetter. Der henvises for Naalakkersuisuts vedkommende særligt til de relevante bevillinger under aktivitetsområde 40.94 i finansloven.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq